T084 TKL 2 (35) 1509 Luận Đại Trí Độ-Giải Thích Phẩm 17-Trang Nghiêm

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 46 1

GIAÛI THÍCH PHAÅM MÖÔØI BAÛY: TRANG NGHIEÂM

KINH: Baáy giôø, Tu-boà-ñeà baïch Phaät raèng: Baïch ñöùc Theá Toân! Boà- taùt ma-ha-taùt ñaïi trang nghieâm (Kinh Ñaïi Baùt-nhaõ ghi: Maëc aùo giaùp Ñaïi thöøa), theá naøo laø ñaïi trang nghieâm? Theá naøo laø Boà-taùt coù theå ñaïi trang nghieâm? Phaät daïy Tu-boà-ñeà: Boà-taùt ma-ha-taùt ñaïi thöøa ñaïi trang nghieâm laø Thí Ba-la-maät cho ñeán Baùt-nhaõ Ba-la-maät trang nghieâm; Boán nieäm xöù trang nghieâm cho ñeán Taùm Thaùnh ñaïo phaàn; noäi khoâng trang nghieâm cho ñeán voâ phaùp höõu phaùp khoâng; Möôøi löïc cho ñeán Möôøi taùm phaùp khoâng chung vaø Trí nhaát thieát chuûng trang nghieâm. Bieán thaân nhö Phaät trang nghieâm, aùnh saùng chieáu khaép ba ngaøn ñaïi thieân theá giôùi, cuõng chieáu khaép theá giôùi nhö haèng haø sa soá ôû phöông Ñoâng, phöông Taây, Nam, Baéc, boán goùc treân döôùi cuõng nhö vaäy. Ba ngaøn ñaïi thieân theá giôùi saùu caùch rung ñoäng, cuõng rung ñoäng caû theá giôùi nhö haèng haø sa soá ôû phöông Ñoâng, Phöông Taây, Nam, Baéc, boán goùc treân döôùi cuõng nhö vaäy. Boà-taùt ma-ha-taùt aáy truù Thí Ba-la-maät ñaïi thöøa trang nghieâm, laø ba ngaøn ñaïi thieân theá giôùi bieán thaønh löu ly, hoùa laøm Chuyeån luaân Thaùnh vöông, tuøy söï öa muoán cuûa chuùng sinh, caàn aên cho aên, caàn uoáng cho uoáng, y phuïc, ñoà naèm, höông hoa, anh laïc, höông boät, höông öôùp, phoøng xaù, ñeøn ñuoác, thuoác thang caùc thöù caàn duøng, ñeàu caáp cho ñuû, cho roài thuyeát phaùp laø neân noùi saùu Ba-la-maät. Chuùng sinh nghe phaùp aáy, khoâng bao giôø lìa saùu Ba-la-maät, cho ñeán khi ñöôïc Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc. Nhö vaäy Tu-boà-ñeà! AÁy goïi laø Boà-taùt ma-ha-taùt ñaïi thöøa ñaïi trang nghieâm. Tu-boà-ñeà! Thí nhö thaày huyeãn thuaät hoaëc hoïc troø huyeãn thuaät, ôû giöõa ngaõ tö ñöôøng, hoùa laøm ñaïi chuùng ôû tröôùc maët, caàn aên cho aên, caàn uoáng cho uoáng, cho ñeán caùc thöù caàn duøng ñeàu caáp cho heát. Tu-boà-ñeà! YÙ oâng nghó sao? Thaày huyeãn thuaät aáy thaät coù chuùng sinh, coù caáp cho chaêng? Tu-boà-ñeà thöa: Thöa khoâng, baïch Theá Toân! Tu-boà-ñeà! Boà-taùt ma-ha-taùt cuõng nhö vaäy, hoùa laøm Chuyeån luaân Thaùnh vöông, ñaày ñuû caùc thöù, caàn aên cho aên, caàn uoáng cho uoáng, cho ñeán caùc thöù caàn duøng ñeàu caáp cho heát, tuy coù boá thí maø thaät khoâng cho gì. Vì côù sao? Tu-boà-ñeà! Vì töôùng caùc phaùp nhö huyeãn vaäy. Laïi nöõa, Tu-boà-ñeà! Boà-taùt ma-ha-taùt truù trong Giôùi Ba-la-maät, hieän sinh vaøo nhaø Chuyeån luaân Thaùnh vöông, laáy möôøi thieän ñaïo giaùo hoùa chuùng sinh, laïi laáy Boán thieàn, Boán taâm voâ löôïng, Boán ñònh voâ saéc, Boán nieäm xöù, cho ñeán Möôøi taùm phaùp khoâng chung, giaùo hoùa chuùng sinh. Ngöôøi môùi nghe ñöôïc phaùp aáy cho ñeán khi chöùng ñöôïc Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc troïn khoâng lìa phaùp aáy, thí nhö thaày huyeãn thu-

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 46 2 aät hoaëc hoïc troø huyeãn thuaät, ôû giöõa ngaõ tö ñöôøng, hoùa laøm ñaïi chuùng, laáy Möôøi thieän ñaïo giaùo hoùa baûo laøm; laïi laáy Boán thieàn, Boán taâm voâ löôïng, Boán ñònh voâ saéc, Boán nieäm xöù, cho ñeán Möôøi taùm phaùp khoâng chung giaùo hoùa baûo laøm. Tu-boà-ñeà! YÙ oâng nghó sao? Thaày huyeãn thuaät aáy thaät coù chuùng sinh giaùo hoùa baûo laøm Möôøi thieän ñaïo, cho ñeán Möôøi taùm phaùp khoâng chung chaêng? Tu-boà-ñeà thöa: Thöa khoâng, baïch Theá Toân! Tu-boà-ñeà! Boà-taùt cuõng nhö vaäy. Laáy Möôøi thieän ñaïo giaùo hoùa chuùng sinh baûo laøm, cho ñeán Möôøi taùm phaùp khoâng chung maø thaät khoâng coù chuùng sinh laøm Möôøi thieän ñaïo, cho ñeán Möôøi taùm phaùp khoâng chung. Vì côù sao? Vì caùc phaùp nhö huyeãn vaäy. Tu-boà-ñeà! AÁy goïi laø Boà-taùt ma-ha-taùt truù trong Nhaãn Ba-la-maät, giaùo hoùa chuùng sinh nhaãn nhuïc. Tu-boà-ñeà! Theá naøo laø Boà-taùt ma-ha-taùt truù trong Nhaãn Ba-la-maät giaùo hoùa chuùng sinh truù trong Nhaãn Ba-la-maät? Tu-boà-ñeà! Boà-taùt ma-ha-taùt töø khi môùi phaùt taâm laïi ñaây, ñaïi trang nghieâm nhö vaày: Neáu heát thaûy chuùng sinh ñeán maéng nhieác, ñao gaäy laøm toån haïi, Boà-taùt ma-ha-taùt khoâng khôûi moät nieäm ñoái vôùi vieäc aáy, cuõng daïy heát thaûy chuùng sinh laøm haïnh nhaãn nhuïc nhö vaäy, thí nhö thaày huyeãn thuaät, hoaëc hoïc troø huyeãn thuaät ôû giöõa ngaõ tö ñöôøng, hoùa laøm ñaïi chuùng, khieán tu nhaãn nhuïc, ngoaøi ra nhö treân ñaõ noùi. Tu-boà-ñeà! AÁy goïi laø Boà-taùt ma-ha-taùt ñaïi trang nghieâm. Laïi nöõa, Tu-boà-ñeà! Boà-taùt ma-ha-taùt truù trong Tinh taán Ba-la-maät, daïy heát thaûy chuùng sinh khieán tu Tinh taán Ba-la-maät. Tu-boà-ñeà! Theá naøo laø Boà-taùt ma-ha-taùt truù trong Tinh taán Ba-la- maät, daïy heát thaûy chuùng sinh khieán tu Tinh taán Ba-la-maät? Tu-boà-ñeà! Boà-taùt ma-ha-taùt taâm töông öng vôùi Trí nhaát thieát chuûng, thaân taâm tinh taán, giaùo hoùa chuùng sinh, thí nhö thaày huyeãn thuaät hoaëc hoïc troø huyeãn thuaät ôû giöõa ngaõ tö ñöôøng hoùa laøm ñaïi chuùng, daïy khieán tu thaân taâm tinh taán, ngoaøi ra nhö treân ñaõ noùi. AÁy goïi laø Boà-taùt ma-ha- taùt ñaïi trang nghieâm. Laïi nöõa, Tu-boà-ñeà! Boà-taùt ma-ha-taùt truù Thieàn Ba-la-maät, daïy heát thaûy chuùng sinh khieán tu Thieàn Ba-la-maät. Tu-boà-ñeà! Theá naøo laø Boà-taùt ma-ha-taùt truù trong Thieàn Ba-la-maät, daïy heát thaûy chuùng sinh khieán tu Thieàn Ba-la-maät? Tu-boà-ñeà! Boà-taùt ma-ha-taùt truù trong caùc phaùp, khoâng thaáy phaùp hoaëc loaïn hoaëc ñònh. Nhö vaäy, Tu-boà-ñeà! Boà-taùt ma-ha-taùt truù trong Thieàn Ba-la-maät, daïy heát thaûy chuùng sinh khieán tu Thieàn Ba-la-maät, cho ñeán khi chöùng ñöôïc Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc, troïn khoâng lìa Thieàn Ba-la-maät; thí nhö thaày huyeãn thuaät hoaëc hoïc troø huyeãn thuaät

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 46 3 ôû giöõa ngaõ tö ñöôøng, hoùa laøm ñaïi chuùng, daïy khieán tu Thieàn Ba-la-maät, ngoaøi ra nhö treân ñaõ noùi. Tu-boà-ñeà! AÁy goïi laø Boà-taùt ma-ha-taùt ñaïi trang nghieâm. Laïi nöõa, Tu-boà-ñeà! Boà-taùt ma-ha-taùt truù trong Baùt-nhaõ Ba-la-maät, daïy heát thaûy chuùng sinh khieán tu Baùt-nhaõ Ba-la-maät. Tu-boà-ñeà! Theá naøo laø Boà-taùt ma-ha-taùt truù trong Baùt-nhaõ Ba-la- maät, daïy heát thaûy chuùng sinh khieán tu Baùt-nhaõ Ba-la-maät? Tu-boà-ñeà! Boà-taùt ma-ha-taùt tu Baùt-nhaõ Ba-la-maät,

khoâng coù phaùp ñöôïc bôø kia, bôø naøy, nhö vaäy laø Boà-taùt ma-ha-taùt truù trong Baùt-nhaõ Ba- la-maät, daïy heát thaûy chuùng sinh khieán tu Baùt-nhaõ Ba-la-maät, thí nhö thaày huyeãn thuaät, hoaëc hoïc troø huyeãn thuaät, ôû giöõa ngaõ tö ñöôøng, hoùa laøm ñaïi chuùng, daïy khieán tu Baùt-nhaõ Ba-la-maät. Tu-boà-ñeà! AÁy goïi laø Boà-taùt ma-ha-taùt ñaïi trang nghieâm. Laïi nöõa, Tu-boà-ñeà! Boà-taùt ma-ha-taùt ñaïi trang nghieâm laø ôû trong möôøi phöông theá giôùi soá nhö haèng haø sa, tuøy choã öùng hôïp, töï bieán thaân truù trong Thí Ba-la-maät, cho ñeán Baùt-nhaõ Ba-la-maät, cuõng daïy chuùng sinh khieán tu Thí Ba-la-maät cho ñeán Baùt-nhaõ Ba-la-maät. Chuùng sinh aáy tu phaùp aáy cho ñeán khi chöùng Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc, troïn khoâng lìa phaùp aáy. Tu-boà-ñeà! Thí nhö thaày huyeãn thuaät, hoaëc hoïc troø huyeãn thuaät, ôû giöõa ngaõ tö ñöôøng, hoùa laøm ñaïi chuùng, daïy khieán tu saùu Ba-la-maät, ngoaøi ra nhö treân ñaõ noùi. Nhö vaäy, Tu-boà-ñeà! AÁy goïi laø Boà-taùt ma-ha-taùt ñaïi trang nghieâm. Laïi nöõa, Tu-boà-ñeà! Boà-taùt ma-ha-taùt ñaïi trang nghieâm laø taâm töông öng vôùi Trí nhaát thieát chuûng, khoâng sinh nieäm raèng: Ta daïy ngaàn aáy ngöôøi truù trong Thí Ba-la-maät, khoâng daïy ngaàn aáy ngöôøi truù trong Thí Ba-la-maät, cho ñeán Baùt-nhaõ Ba-la-maät cuõng nhö vaäy; khoâng sinh nieäm raèng: Ta daïy ngaàn aáy ngöôøi truù trong Boán nieäm xöù, khoâng daïy ngaàn aáy ngöôøi truù trong Boán nieäm xöù, cho ñeán Möôøi taùm phaùp khoâng chung cuõng vaäy; cuõng khoâng sinh nieäm raèng: Ta daïy ngaàn aáy ngöôøi khieán ñöôïc quaû Tu-ñaø-hoaøn, quaû Tö-ñaø-haøm, quaû A-na-haøm, quaû A-la-haùn, Bích-chi Phaät ñaïo, Trí nhaát thieát chuûng, khoâng daïy ngaàn aáy ngöôøi khieán ñöôïc quaû Tu-ñaø-hoaøn, cho ñeán Trí nhaát thieát chuûng. Ta seõ khieán voâ löôïng voâ bieân voâ soá chuùng sinh truù trong Thí Ba-la-maät, cho ñeán Baùt-nhaõ Ba- la-maät, döïng laäp chuùng sinh nôi boán nieäm xöù, cho ñeán Möôøi taùm phaùp khoâng chung, khieán voâ löôïng voâ bieân voâ soá chuùng sinh ñöôïc quaû Tu-ñaø- hoaøn cho ñeán Trí nhaát thieát chuûng; thí nhö thaày huyeãn thuaät hoaëc hoïc troø huyeãn thuaät, ôû giöõa ngaõ tö ñöôøng hoùa laøm ñaïi chuùng, daïy khieán tu saùu Ba-la-maät, cho ñeán chöùng ñöôïc Trí nhaát thieát chuûng. Ngoaøi ra nhö treân ñaõ noùi. Tu-boà-ñeà! AÁy goïi laø Boà-taùt ma-ha-taùt ñaïi trang nghieâm. LUAÄN: ÔÛ treân Phuù-laâu-na noùi ñaïi trang nghieâm vaø töôùng phaùt ñaïi theä trang nghieâm, nay Tu-boà-ñeà khôûi nieäm raèng: Phuù-laâu-na chöa ñöôïc

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 46 4 trí nhaát thieát, tuy noùi Ñaïi trang nghieâm nhöng hoaëc coù sai laàm, neân hoûi Phaät ñeå thuû laáy quyeát ñònh. Phaät vì Tu-boà-ñeà noùi Thí Ba-la-maät ñaïi trang nghieâm, cho ñeán Trí nhaát thieát laø quaû baùo cuûa thieän phaùp neân ñöôïc söùc thaàn thoâng lôùn cuûa Boà-taùt; vì haïng chuùng sinh meán ñaïo xuaát gia neân hoùa laøm thaân Phaät, phoùng aùnh saùng lôùn, chieáu möôøi phöông theá giôùi, rung ñoäng ñaïi ñòa, khieán chuùng sinh phaùt taâm tu thieän phaùp, tuøy caên cô thích hôïp maø thuyeát phaùp cho, khieán ñöôïc ba thöøa, vì chuùng sinh taïi gia ham vui, laøm Chuyeån luaân Thaùnh vöông, bieán ba ngaøn ñaïi thieân theá giôùi thaønh löu ly, vì khoâng chöôùng ngaïi, cöôõi xe baûy baùu, thaân phoùng haøo quang, möa caùc baûo vaät, tuøy chuùng sinh caàn

duøng, ñeàu khieán cho ñaày ñuû, vaäy sau noùi phaùp Boà-taùt. Boà-taùt truù trong ñaïi thöøa, laáy hai söï boá thí laøm lôïi ích chuùng sinh, ñoù laø taøi thí vaø phaùp thí, chuùng sinh nghe roài tu Saùu Ba-la-maät cho ñeán Möôøi taùm phaùp khoâng chung, ñeán khi chöùng ñöôïc Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc, troïn khoâng lìa phaùp aáy. Boà-taùt tuy truù trong bieán hoùa aáy nhöng cuõng khoâng sinh chaáp tröôùc töôùng ñoái vôùi caùc phaùp, cuõng khoâng töï cao. Tu-boà-ñeà khôûi nieäm raèng: Boà-taùt haønh ñöôïc ñaïi söï nhö vaäy nhöng chöa saïch heát caùc laäu hoaëc, laøm sao khoâng ñaém tröôùc caùc phaùp, cuõng khoâng sinh taâm töï cao ñöôïc? Trong ñaây Phaät töï noùi thí duï, thí nhö thaày huyeãn thuaät ôû giöõa ngaõ tö ñöôøng, hoùa laøm caùc thöù vaät, tuøy choã ngöôøi caàn ñeàu coù theå cho heát. “Tu-boà-ñeà! YÙ oâng nghó sao? Thaày huyeãn thuaät aáy thaät coù cho chaêng? Coù ngöôøi thoï nhaän, coù ngöôøi caàn duøng chaêng?” Tu-boà-ñeà thöa: “Ñoù chæ laø hö doái, thaät khoâng coù gì.” Phaät daïy: “Boà-taùt cuõng nhö vaäy, tuy hieän laøm thaân Phaät, thaân Chuyeån luaân Thaùnh vöông, laáy cuûa vaø phaùp thí cho chuùng sinh, cuõng nhö thaày huyeãn thuaät thaät khoâng coù cho gì. Vì sao? Vì caùc phaùp roát raùo khoâng, nhö huyeãn. Naêm Ba-la-maät kia cuõng nhö vaäy, tuøy theo nghóa maø phaân bieät.” Laïi nöõa, do nhaân duyeân Thí Ba-la-maät, Giôùi Ba-la-maät, neân laøm Chuyeån luaân Thaùnh vöông giaøu sang trong loaøi ngöôøi, do caùc Ba-la-maät khaùc hoaëc laøm Phaïm vöông, hoaëc laøm phaùp thaân Boà-taùt. Hoûi: Ngoaøi Saùu Ba-la-maät coøn coù phaùp gì coù theå trang nghieâm khoâng? Ñaùp: Caùc coâng ñöùc ñeàu thu nhieáp trong Saùu Ba-la-maät. Coù ngöôøi noùi coøn coù trí Ba-la-maät vaø phöông tieän Ba-la-maät v.v... ôû trong möôøi phöông theá giôùi soá nhö haèng haø sa, tuøy choã ñaùng ñoä, baøy caùc nhaân duyeân thuyeát phaùp khieán chuùng sinh truù trong Saùu Ba-la-maät. Laïi nöõa, quyeát ñònh theä nguyeän goïi laø ñaïi trang nghieâm, nghóa laø Boà-taùt khoâng khôûi nieäm raèng: Ta ñoä ngaàn aáy ngöôøi khieán truù trong Thí Ba-la-maät, maø khoâng theå ñoä ngöôøi khaùc. Cho ñeán Möôøi taùm phaùp khoâng chung cuõng nhö vaäy, cuõng khoâng khôûi nieäm raèng: Ta khieán ngaàn

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 46 5

aáy ngöôøi ñöôïc quaû Tu-ñaø-hoaøn maø khoâng theå khieán ngaàn aáy ngöôøi ñöôïc quaû Tu-ñaø-hoaøn; cho ñeán thaønh Phaät ñaïo cuõng nhö vaäy. Ta seõ khieán heát voâ löôïng voâ soá chuùng sinh truù trong caùc coâng ñöùc, Thí Ba-la-maät cho ñeán Trí nhaát thieát chuûng, nhö thaày huyeãn thuaät, nhö tröôùc ñaõ noùi; aáy goïi laø phaùt theä nguyeän ñaïi trang nghieâm. KINH: Baáy giôø Tu-boà-ñeà baïch Phaät raèng: Baïch ñöùc Theá Toân! Nhö yù nghóa maø con theo Phaät nghe ñöôïc thì Boà-taùt ma-ha-taùt khoâng coù ñaïi trang nghieâm laø ñaïi trang nghieâm, vì caùc phaùp töï töôùng khoâng, nghóa laø saéc, töôùng saéc khoâng; thoï, töôûng, haønh, thöùc... töôùng thöùc khoâng; maét, töôùng maét khoâng cho ñeán yù, töôùng yù khoâng; saéc, töôùng saéc khoâng, cho ñeán phaùp, töôùng phaùp khoâng; nhaõn thöùc, töôùng nhaõn thöùc khoâng cho ñeán yù thöùc, töôùng yù thöùc khoâng; nhaõn xuùc, töôùng nhaõn xuùc khoâng cho ñeán yù xuùc, töôùng yù xuùc khoâng; thoï do nhaõn xuùc laøm nhaân duyeân sinh, töôùng thoï khoâng, cho ñeán thoï do yù xuùc

laøm nhaân duyeân sinh, töôùng thoï khoâng. Baïch ñöùc Theá Toân! Thí Ba-la-maät, töôùng Thí Ba-la-maät khoâng; cho ñeán Baùt-nhaõ Ba-la-maät, töôùng Baùt-nhaõ Ba-la-maät khoâng. Noäi khoâng, töôùng noäi khoâng khoâng; cho ñeán voâ phaùp höõu phaùp khoâng, töôùng voâ phaùp höõu phaùp khoâng khoâng; Boán nieäm xöù, töôùng Boán nieäm xöù khoâng, cho ñeán Möôøi taùm phaùp khoâng chung, töôùng Möôøi taùm phaùp khoâng chung khoâng; Boà-taùt, töôùng Boà-taùt khoâng. Baïch ñöùc Theá Toân! Do nhaân duyeân aáy neân bieát Boà-taùt ma-ha-taùt aáy khoâng coù ñaïi trang nghieâm laø ñaïi trang nghieâm. Phaät baûo Tu-boà-ñeà: Ñuùng vaäy, ñuùng vaäy! Ñuùng nhö lôøi oâng noùi. Tu-boà-ñeà! Trí nhaát thieát chuûng, chaúng phaûi phaùp taïo taùc, chuùng sinh cuõng chaúng phaûi phaùp taïo taùc, Boà-taùt ñaïi trang nghieâm vì chuùng sinh aáy. Tu-boà-ñeà baïch Phaät raèng: Baïch ñöùc Theá Toân! Do nhaân duyeân gì maø Trí nhaát thieát chuûng chaúng phaûi phaùp taïo taùc, chuùng sinh aáy cuõng chaúng phaûi phaùp taïo taùc, Boà-taùt ñaïi trang nghieâm vì chuùng sinh aáy? Phaät baûo Tu-boà-ñeà: Vì ngöôøi laøm khoâng theå coù ñöôïc, neân Trí nhaát thieát chuûng chaúng phaûi phaùp taïo taùc sinh khôûi. Caùc chuùng sinh aáy cuõng chaúng phaûi taïo taùc sinh khôûi, vì sao? Tu-boà-ñeà! Vì saéc chaúng phaûi taïo taùc chaúng phaûi khoâng taïo taùc; thoï, töôûng, haønh, thöùc chaúng phaûi taïo taùc, chaúng phaûi khoâng taïo taùc. Maét chaúng phaûi taïo taùc, chaúng phaûi khoâng taïo taùc cho ñeán yù chaúng phaûi taïo taùc, chaúng phaûi khoâng taïo taùc. Saéc cho ñeán phaùp, nhaõn thöùc cho ñeán yù thöùc, nhaõn xuùc cho ñeán yù xuùc, thoï do nhaõn xuùc laøm nhaân duyeân sinh cho ñeán thoï do yù xuùc laøm nhaân duyeân sinh

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 46 6

chaúng phaûi taïo taùc chaúng phaûi khoâng taïo taùc. Tu-boà-ñeà! Ngaõ chaúng phaûi taïo taùc chaúng phaûi khoâng taïo taùc, cho ñeán keû bieát, keû thaáy chaúng phaûi taïo taùc, chaúng phaûi khoâng taïo taùc. Vì sao? Vì caùc phaùp aáy roát raùo khoâng theå coù ñöôïc. Tu-boà-ñeà! Moäng chaúng phaûi taïo taùc chaúng phaûi khoâng taïo taùc. Vì sao? Vì roát raùo khoâng theå coù ñöôïc. Huyeãn, tieáng vang, boùng, soùng naéng, bieán hoùa chaúng phaûi taïo taùc chaúng phaûi khoâng taïo taùc. Vì sao? Vì roát raùo khoâng theå coù ñöôïc. Tu-boà-ñeà! Noäi khoâng chaúng phaûi taïo taùc chaúng phaûi khoâng taïo taùc, vì roát raùo khoâng theå coù ñöôïc, cho ñeán voâ phaùp höõu phaùp khoâng chaúng phaûi taïo taùc, chaúng phaûi khoâng taïo taùc, vì roát raùo khoâng theå coù ñöôïc. Tu-boà-ñeà! Boán nieäm xöù chaúng phaûi taïo taùc, chaúng phaûi khoâng taïo taùc, vì roát raùo khoâng theå coù ñöôïc, cho ñeán Möôøi taùm phaùp khoâng chung, chaúng phaûi taïo taùc, chaúng phaûi khoâng taïo taùc. Vì sao? Vì phaùp aáy roát raùo khoâng theå coù ñöôïc. Tu-boà-ñeà! Caùc phaùp nhö nhö, phaùp töôùng, phaùp taùnh, phaùp truï, phaùp vò, thaät teá, chaúng phaûi taïo taùc, chaúng phaûi khoâng taïo taùc, vì roát raùo khoâng theå coù ñöôïc. Tu-boà-ñeà! Boà-taùt chaúng phaûi taïo taùc chaúng phaûi khoâng taïo taùc, vì roát raùo khoâng theå coù ñöôïc. Taùt-baø-nhaõ vaø Trí nhaát thieát chuûng chaúng phaûi taïo taùc chaúng phaûi khoâng taïo taùc, vì roát raùo khoâng theå coù ñöôïc. Do nhaân duyeân aáy, Tu-boà-ñeà! Taùt-baø-nhaõ chaúng phaûi phaùp taïo taùc, sinh

khôûi, chuùng sinh aáy cuõng chaúng phaûi phaùp taïo taùc, sinh khôûi. Boà-taùt ñaïi trang nghieâm vì chuùng sinh aáy. Baáy giôø, Tu-boà-ñeà baïch Phaät raèng: Baïch ñöùc Theá Toân! Nhö con xem xeùt nghóa cuûa Phaät daïy: Saéc khoâng troùi khoâng môû; thoï, töôûng, haønh, thöùc cuõng khoâng troùi khoâng môû. Baáy giôø Phuù-laâu-na Di-ña-la-ni-töû noùi vôùi Tu-boà-ñeà raèng: Saéc laø khoâng troùi khoâng môû; thoï, töôûng, haønh, thöùc laø khoâng troùi khoâng môû. Tu-boà-ñeà noùi: Ñuùng vaäy, ñuùng vaäy! Saéc laø khoâng troùi khoâng môû, thoï, töôûng, haønh, thöùc laø khoâng troùi khoâng môû. Phuù-laâu-na Di-ña-la-ni-töû hoûi Tu-boà-ñeà raèng: Theá naøo laø saéc khoâng troùi khoâng môû; thoï, töôûng, haønh, thöùc khoâng troùi khoâng môû? Tu-boà-ñeà noùi: Saéc nhö moäng khoâng troùi khoâng môû; thoï, töôûng, haønh, thöùc nhö moäng khoâng troùi khoâng môû. Saéc, thoï, töôûng, haønh, thöùc nhö tieáng vang, nhö boùng, nhö huyeãn, nhö soùng naéng, nhö bieán hoùa khoâng troùi khoâng môû. Naøy Phuù-laâu-na Di-ña-la-ni-töû! Saéc quaù khöù khoâng troùi khoâng môû; thoï, töôûng, haønh, thöùc quaù khöù khoâng troùi khoâng môû. Saéc vò lai khoâng

troùi khoâng môû; thoï, töôûng, haønh, thöùc vò lai khoâng troùi khoâng môû. Saéc hieän taïi khoâng troùi khoâng môû; thoï, töôûng, haønh, thöùc hieän taïi khoâng troùi khoâng môû. Vì sao khoâng troùi khoâng môû? Vì saéc aáy khoâng coù gì, neân khoâng troùi khoâng môû; thoï, töôûng, haønh, thöùc khoâng coù gì, neân khoâng troùi khoâng môû, vì lìa, vì tòch dieät, vì khoâng sinh neân khoâng troùi khoâng môû. Naøy Phuù-laâu-na! Saéc, thoï, töôûng, haønh, thöùc laønh khoâng troùi khoâng môû; saéc, thoï, töôûng, haønh, thöùc chaúng laønh khoâng troùi khoâng môû. Saéc voâ kyù khoâng troùi khoâng môû; thoï, töôûng, haønh, thöùc voâ kyù khoâng troùi khoâng môû. Saéc theá gian, xuaát theá gian, höõu laäu, voâ laäu khoâng troùi khoâng môû; thoï, töôûng, haønh, thöùc cuõng khoâng troùi khoâng môû. Vì sao? Vì khoâng coù gì, vì lìa, vì tòch dieät, vì khoâng sinh, neân khoâng troùi khoâng môû. Naøy Phuù-laâu-na! Heát thaûy phaùp khoâng troùi khoâng môû, vì khoâng coù gì, vì lìa, vì tòch dieät, vì khoâng sinh. Naøy Phuù-laâu-na! Thí Ba-la-maät khoâng troùi khoâng môû; Giôùi Ba-la- maät, Nhaãn Ba-la-maät, Tinh taán Ba-la-maät, Thieàn Ba-la-maät, Baùt-nhaõ Ba-la-maät khoâng troùi khoâng môû, vì khoâng coù gì, vì lìa, vì tòch dieät, vì khoâng sinh neân khoâng troùi khoâng môû. Naøy Phuù-laâu-na! Noäi khoâng cuõng khoâng troùi khoâng môû, cho ñeán voâ phaùp höõu phaùp khoâng cuõng khoâng troùi khoâng môû. Boán nieäm xöù khoâng troùi khoâng môû, cho ñeán Möôøi taùm phaùp khoâng chung cuõng khoâng troùi khoâng môû, vì khoâng coù gì, vì lìa, vì tòch dieät, vì khoâng sinh neân khoâng troùi khoâng môû. Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc khoâng troùi khoâng môû; Trí nhaát thieát, Trí nhaát thieát chuûng khoâng troùi khoâng môû. Boà-ñeà khoâng troùi khoâng môû, Phaät cuõng khoâng troùi khoâng môû, vì khoâng coù gì, vì lìa, vì tòch dieät, vì khoâng sinh neân khoâng troùi khoâng môû. Naøy Phuù-laâu-na! Caùc phaùp nhö nhö, phaùp töôùng, phaùp taùnh, phaùp truï, phaùp vò, thaät teá, phaùp voâ vi khoâng troùi khoâng môû, vì khoâng coù gì, vì lìa, vì tòch dieät, vì khoâng sinh neân khoâng troùi khoâng môû.

Naøy Phuù-laâu-na! AÁy goïi laø Boà-taùt ma-ha-taùt Thí Ba-la-maät cho ñeán Baùt-nhaõ Ba-la-maät, khoâng troùi khoâng môû; Boán nieäm xöù cho ñeán Trí nhaát thieát chuûng khoâng troùi khoâng môû. Boà-taùt aáy truï trong Thí Ba- la-maät cho ñeán truï trong Baùt-nhaõ Ba-la-maät, khoâng troùi khoâng môû; truù trong Boán nieäm xöù khoâng troùi khoâng môû, cho ñeán truù trong Trí nhaát thieát chuûng khoâng troùi khoâng môû, thaønh töïu chuùng sinh khoâng troùi khoâng môû, tònh quoác ñoä Phaät khoâng troùi khoâng môû, cuùng döôøng chö Phaät khoâng troùi khoâng môû, nghe phaùp khoâng troùi khoâng môû, troïn khoâng lìa chö Phaät khoâng troùi khoâng môû, troïn khoâng lìa caùc thaàn thoâng khoâng troùi khoâng môû, troïn khoâng lìa naêm maét khoâng troùi khoâng môû, troïn khoâng lìa moân

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 46 8

Ñaø-la-ni khoâng troùi khoâng môû, troïn khoâng lìa caùc Tam-muoäi khoâng troùi khoâng môû, seõ sinh Ñaïo chuûng trí khoâng troùi khoâng môû, seõ ñöôïc Trí nhaát thieát chuûng khoâng troùi khoâng môû; Chuyeån Phaùp luaân khoâng troùi khoâng môû, an laäp chuùng sinh nôi tam thöøa khoâng troùi khoâng môû. Nhö vaäy Phuù-laâu-na! Boà-taùt ma-ha-taùt tu Saùu Ba-la-maät khoâng troùi khoâng môû, seõ bieát heát thaûy phaùp khoâng troùi khoâng môû, vì khoâng coù gì, vì lìa, vì tòch dieät, vì khoâng sinh. Phuù-laâu-na, aáy goïi laø Boà-taùt ma-ha-taùt ñaïi trang nghieâm khoâng troùi khoâng môû. LUAÄN: Tu-boà-ñeà noùi: Nhö nghóa con ñöôïc nghe Phaät daïy khoâng coù ñaïi trang nghieâm laø ñaïi trang nghieâm. Vì sao? Vì töï töôùng khoâng vaäy. Hoûi: Tu-boà-ñeà côù sao noùi nhö vaäy? Ñaùp: Phaät daïy nghóa phaùt ñaïi trang nghieâm raát saâu, khoù ñöôïc khoù hieåu. Chuùng sinh ôû trong hoäi chuùng nghe vieäc aáy, taâm hoaëc bò thoái maát: Trang nghieâm nhö vaäy roát raùo roãng khoâng; cuõng do söùc thaàn thoâng neân trong moät luùc coù theå khaép ñeán theá giôùi möôøi phöông soá nhö haèng haø sa, chuùng sinh thích yù noùi ñaây laø vieäc thaùnh chuùa, chuùng ta laøm sao bieát ñöôïc, vì theá neân Tu-boà-ñeà noùi phaùt ñaïi trang nghieâm chaúng phaûi saâu chaúng phaûi khoù, chaúng phaûi chæ phaùt ñaïi trang nghieâm, töï töôùng khoâng, deã tu deã ñöôïc. Saéc, trong saéc ñònh töôùng khoâng theå coù ñöôïc, cho ñeán Möôøi taùm phaùp khoâng chung cuõng nhö vaäy. Neáu Boà-taùt bieát ñöôïc töôùng Khoâng tòch dieät cuûa caùc phaùp nhö vaäy, maø khoâng boû boån nguyeän tinh taán, cho neân goïi laø phaùt ñaïi trang nghieâm chaúng phaûi khoù ñöôïc. Phaät aán chöùng lôøi Tu-boà-ñeà noùi, neân noùi: “Ñuùng vaäy”. Phaùp taïo taùc ñeàu laø hö doái, neân noùi Taùt-baø-nhaõ laø phaùp khoâng taïo taùc, vì chuùng sinh roát raùo khoâng, cuõng laø phaùp khoâng taïo taùc. Phaät daïy ngöôøi laøm laø khoâng theå coù ñöôïc, neân heát thaûy chaúng phaûi töôùng taïo taùc. Vì chuùng sinh khoâng theå coù ñöôïc, neân ngöôøi laøm khoâng theå coù ñöôïc, vì ngöôøi laøm khoâng theå coù ñöôïc, neân Taùt-baø-nhaõ chaúng phaûi töôùng taïo taùc sinh khôûi. Laïi nöõa, saéc cuõng khoâng theå laøm, vì phaùp khoâng, cho ñeán caùc Phaät phaùp cuõng nhö vaäy. Tu-boà-ñeà goïi trong caùc phaùp khoâng coù töôùng taïo taùc nhaát, nhö huyeãn, tuy khoâng coù söï thaät maø coù töôùng ñi laïi, vì theá neân Phaät daïy nhö huyeãn, nhö soùng naéng, khoâng coù töôùng taïo taùc, vì roát raùo khoâng theå coù ñöôïc. Khi aáy ngöôøi nghe suy nghó raèng: Möôøi

taùm Khoâng coù theå phaù heát thaûy phaùp, theá laø coù taùc duïng, theá thì laø thaät, nghóa laø coù taïo taùc? Vì vaäy neân Phaät daïy: Noäi khoâng khoâng taïo taøc, cho ñeán voâ phaùp höõu phaùp khoâng, Möôøi taùm phaùp khoâng chung cuõng khoâng coù taïo taùc.

Hoaëc noùi: Möôøi taùm khoâng laø höõu vi hö doái khoâng thaät, neân coù theå khoâng taïo taùc, coøn nhö, phaùp taùnh, thaät teá, laø phaùp chaân thaät, neân phaûi coù taïo taùc. Vì sao? Vì heát thaûy phaùp höõu vi moãi moãi ñeàu coù nhaân chung, phaùp voâ vi cuõng laøm nhaân cho phaùp coù taïo taùc? Neân Phaät daïy: Nhö nhö, phaùp taùnh, thaät teá, phaùp truï, phaùp vò, cuõng khoâng taïo taùc. Laïi hoaëc noùi: Boà-taùt, Phaät, Trí nhaát thieát chuûng, laø phaùp thaät coù, coù theå coù taïo taùc? Vì vaäy neân Phaät noùi: Phaùp aáy cuõng vì roát raùo khoâng, neân cuõng khoâng taïo taùc, vì töôùng taïo taùc do nhaân duyeân sinh. Haønh giaû nghó raèng: Phaät phaùp raát khoù, raát laø hy höõu, caùc phaùp ñeàu khoâng taïo taùc, khoâng troùi khoâng môû, chuùng ta laøm sao seõ töø khoå ñöôïc thoaùt? Theá neân Tu-boà-ñeà baïch Phaät raèng: Nhö con bieát nghóa cuûa Phaät noùi naêm uaån khoâng troùi khoâng môû? Phaùp ngöôøi phaøm phu hö doái khoâng theå coù ñöôïc neân chaúng phaûi troùi, phaùp thaùnh nhaân roát raùo khoâng, khoâng theå coù ñöôïc neân chaúng phaûi môû. Naêm uaån nhö moäng, vaø naêm uaån trong ba ñôøi, naêm uaån thieän baát thieän, heát thaûy phaùp cuõng nhö vaäy, cho ñeán thaät teá, cuõng nhö vaäy, vì khoâng coù gì, vì lìa, vì khoâng sinh, neân khoâng troùi khoâng môû; aáy goïi laø ñaïo Boà-taùt khoâng troùi khoâng môû cuûa Boà-taùt ma-ha-taùt. ÔÛ trong ñaïo aáy, caùc phieàn naõo khoâng keùo rôi vaøo trong phaøm phu, cho neân noùi khoâng troùi, khoâng laáy caùc phaùp voâ laäu phaù phieàn naõo neân noùi khoâng môû. Giaùo hoùa chuùng sinh, tònh quoác ñoä Phaät, cho ñeán naêm thaàn thoâng, naêm maét, caùc moân Tam-muoäi, Ñaø-la-ni, troïn khoâng lìa Phaät, vaø an laäp chuùng sinh trong tam thöøa cuõng khoâng troùi khoâng môû. Vì côù sao? Vì caùc phaùp khoâng coù gì, vì lìa. vì tòch dieät, vì khoâng sinh, vì roát raùo khoâng. Do caùc nhaân duyeân nhö vaäy, neân goïi laø töôùng Boà-taùt ñaïi trang nghieâm, nghóa laø khoâng troùi khoâng môû.

----------o0o----------

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.